

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/325/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7214205843
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7214205843.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Slobodníka a sudcov JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Andreja Šalatu, v právnej veci žalobcu : J. U., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. K., U. V., zast. advokátom JUDr. Petrom Majerníkom, advokátom, so sídlom Floriánska 16, Košice, proti žalovanému : Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra SR, Štúrova 2, 812 25 Bratislava, v konaní o náhradu škody vo výške 1 726,51 € s prísl., o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice II č.k. 41C/43/2014-166 z 18.3.2015

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.
Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1 726,51 € s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % zo sumy 1 726,51 € od 25.1.2014 do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti úrokov z omeškania žalobu zamietol. Vyslovil, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 467,32 na účet právneho zástupcu žalobcu R.. T. Y., advokáta, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Košice II domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 1 726,51 € a úroku z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 1 726,51 € od 22.6.2013 do zaplatenia, a to titulom náhrady škody, ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím v zmysle zák.č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania.

Súd citoval § 6, § 7, § 15 zák. č. 514/2003 Z.z., čl. 46 ods.3 Ústavy SR, § 17, § 18 cit. zák. a dôvodil, že v súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Táto zásada bola vyjadrená už vo viacerých skorších rozhodnutiach, ktoré sa týkali náhrady škody spôsobenej štátnym orgánom v zmysle zák.č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Rozhodovanie súdov podľa tohto zákona sa ustálilo medziiným na názore, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, má podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadné právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (R 35/1991). Na to nadviazal záver, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov, podľa § 1 až 4 zákona č. 58/1969 Zb. zásadné právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Takéto právo má aj vtedy, ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, vynaložil náklady na trovy nutnej obhajoby (viď bližšie R 70/1994). Na podstate týchto právnych záverov, ku ktorým sa

dospelo vo vzťahu k prípadom škôd vzniknutých za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., zotrúva súdna prax aj po prijatí zákona č. 514/2003 Z.z.

Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zavinił. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci, je výsledok tohto konania.

Náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu (§18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.).

Konštatoval, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bolo odčinená (viď bližšie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4M Cdo 15/2009 uznesením občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo 6.decembra 2010 navrhnuté na uverejnenie v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR). Zákon č. 514/2003 Z.z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania.

V zmysle § 4 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 514/2003 Z.z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak. V zmysle § 4 ods. 1 písm. b) tohto zákona koná vo veci náhrady škody Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán Policajného zboru. V zmysle § 4 ods. 1 písm. f) tohto zákona koná vo veci náhrady škody Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu (v odkaze pod čiarou je uvedený § 38 zákona č. 151/2003 Z.z. o prokuratúre) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo v správnom konaní.

Žalobca za nezákonné rozhodnutie označil Uznesenie o vznesení obvinenia Prezídia PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Východ, ČVS: PPZ-86/BOK-VY-2010 zo dňa 16.6.2010, ktorým mu bolo vznesené obvinenie pre skutok vyšetrovateľom kvalifikovaný ako zločin marenia spravodlivosti formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 344 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť spôsobom uvedeným vo výroku predmetného uznesenia.

Čo sa týka určenia, ktorý orgán v zmysle zák.č. 514/2003 Z.z. v znení ostatnej zmeny zákona platnej a účinnej od 1.1.2013, koná v mene štátu vo veci náhrady škody, prvostupňový súd sa v celom rozsahu stotožňuje so stanoviskom Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 16.8.2013 sp.zn. XV/5 Spr 110/13-2 29.7.2013 vo veci predbežného prerokovania nároku na náhradu škody podľa zák.č. 514/2003 Z.z., ktoré sa v súdnom spise nachádza na č. 88-92 a zároveň I. stupňový súd konštatuje, že zákon je koncepčne vystavaný tak, že vo vzťahu k oblasti výkonu verejnej moci, ktorým je trestné konanie, upravuje a osobitne zodpovednosť orgánov verejnej moci za škodu v trestnom konaní. Uvedené sa prejavuje okrem iného aj vymedzením okruhu orgánov konajúcich v mene štátu v prípade zodpovednosti za škodu spôsobenú v trestnom konaní v § 4. Koncepčne vychádza znenie § 4 zo zásady, že orgánom konajúcim v mene štátu je orgán, ktorý nezákonné rozhodnutie vydal alebo ktorého nesprávnym úradným postupom škoda vznikla. Už za účinnosti pôvodnej právnej úpravy v § 4 (t.j. pred 1. januárom 2013) sa súdy vysporiadali s otázkou príslušnosti orgánov verejnej moci za škodu spôsobenú v trestnom konaní, pričom z rozhodovacej činnosti súdov možno bez ďalších pochybností vyvodit' záver, že zodpovednosť za škodu vzniknutú v prípravnom konaní nesie vyšetrovateľ a prokurátor, pričom na tomto fakte nič nemení ani prípadné oslobodenie obžalovaného spod obžaloby alebo zastavenie trestného stíhania súdom a pod. Tento záver vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 194/2010 (citujem „na úseku trestného konania, ktorý začína vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania a je zavŕšený podaním obžaloby, vykonávajú svoju pôsobnosť tak vyšetrovateľ Policajného zboru, ako aj prokurátor. Vo veci náhrady škody spôsobenej v tomto úseku trestného konania orgánom verejnej moci preto ako orgán konajúci v mene štátu prichádza do úvahy tak Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ako

aj Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Z hľadiska určenia, ktorý z týchto orgánov je v tom - ktorom prípade orgánom konajúcim v mene štátu je rozhodujúce, na ktorom z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Ak žiadosť bola podaná na oboch uvedených orgánoch, je príslušným ten z nich, ktorý vo veci začal konať ako prvý). Pri rozhodovaní, ktorý orgán koná v mene štátu vo veci náhrady škody v zmysle zák.č.514/2003 Z.z., v tomto prípade, súd prihliadal na predmetný rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 3Cdo 194/2010 zo dňa 30.3.2011.

Vychádzajúc z uvedeného a zo skutočnosti, že prokurátorka Generálnej prokuratúry SR nevyhovela sťažnosti žalobcu voči vznesenému obvineniu žalobcu, Generálna prokuratúra je tým subjektom, ktorý zastupuje štát - SR v konaní o náhradu škody v tomto konaní. Súčasne prvostupňový súd poukázal na Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku (§ 15 zákona č. 514/2003 Z.z.), ktorú podal žalobca na Generálnu prokuratúru SR, v dôsledku čoho sa Generálna prokuratúra stala orgánom verejnej moci konajúcim v danom prípade za štát.

Titulom trov právneho zastúpenia tak žalobca svojim obhajcom uhradil v súvislosti s hore uvedenou trestnou vecou celkove sumu 1 726,51 (180 € R.. Y. V. + 1 546,59 € R.. T. Y.). Uvedená finančná čiastka predstavuje pre žalobcu majetkovú ujmu.

V konaní mal súd ďalej preukázanú aj tú skutočnosť, že voči žalobcovi bolo Uznesením Prezídia PZ, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Východ č.PPZ-86-Bok-VZ-2010 zo dňa 16.6.2010 vznesené obvinenie z dôvodov uvedených vo výrokovej časti uznesenia, žalobca voči predmetnému uzneseniu podal opravný prostriedok - sťažnosť, ktorá bola prokurátorkou Generálnej prokuratúry SR zamietnutá, rozsudkom Okresného súdu Michalovce č. 1T/45/2010-605 zo dňa 12.5.2011 bol žalobca zo skutku, ktorý mu bol kladený za vinu uznaný vinným a následne rozsudkom Krajského súdu Košice sp.zn. 8To/69/2011-694 zo dňa 16.1.2012 bol žalobca spod obžaloby oslobodený.

Podľa súdnej praxe zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe), bola odčinená. Systematickým a extenzívnym výkladom súdna prax dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie voči nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (porovnaj Rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 23.2.1990 sp.zn. 1Cz 6/90, publikovaný pod č. 35 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, ročník 1991 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.6.1993 sp.zn. 1Cdo 53/93, publikovaný pod číslom 70 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky, ročník 1994).

S poukazom na zistený skutkový stav a citované zákonné ustanovenia a vyššie uvedenú súdnu prax, súd vyhodnotil, že žaloba je podaná dôvodne, v danom prípade boli splnené všetky hmotnoprávne podmienky pre priznanie náhrady škody v zmysle zák.č. 514/2003 Z.z., trovy právneho zastúpenia v trestnom konaní vyúčtované obhajcami žalobcu sú v súlade s vyhl.č. 655/2004 Z.z., a účelne vynaložené v zmysle § 18 zák.č. 514/2003 Z.z. Preto súd vyhovel žalobe a zaviazal žalovanú k zaplateniu sumy 1 726,51 € titulom vynaložených trov konania v trestnom konaní žalobcu jeho obhajcom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5,25 % zo sumy 1 726,51 € od 25.1.2014 do zaplatenia tak ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania žalobu zamietol (6 mesačná doba po 24.1.2014).

Súd však priznal žalobcovi trovy konania v celkovej sume 467,32 €, ktoré pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku za návrh v sume 20 € a z trov právneho zastúpenia vo výške 447,32 € za 5 úkonov právnej pomoci (počítaných z hodnoty veci v sume 1 726,51 €, pri tarifnej odmene 81,33 € za jeden úkon právnej pomoci), a to: príprava a prevzatie zastúpenia 22.4.2013 v sume 81,33 €, návrh na začatie konania 21.2.2014 v sume 81,33 €, účasť na pojednávaní dňa 5.9.2014 v sume 81,33 €, účasť na pojednávaní dňa 21.1.2015 a účasť na pojednávaní dňa 18.3.2015 + režijný paušál 1x 7,81 € (rok 2013), 2x 8,04 € (rok 2014) a 2x 8,39 € (rok 2015). V prejednávanej veci súd nepriznal žalobcovi trovy právneho zastúpenia za 5 úkonov právnej pomoci, a to porada v advokátskej kancelárii 5.9.2014 v sume 40,67 €, podanie vo veci 9.1.2015 v sume 81,33 €, porada v advokátskej kancelárii 21.1.2015 v sume 40,67 €, podanie vo veci 21.1.2015 v 81,33 € a porada v advokátskej kancelárii 18.3.2015 v sume 40,67 €, a to z dôvodu, že právny úkon - porady s klientom v prejednávanej veci v deň termínu pojednávania nepovažuje súd za účelne vynaložené, jedná sa o vec skutkovo a právne menej náročnú. A čo sa týka ďalších úkonov ako podanie vo veci dňa 9.1.2015 a 21.1.2015, nejde o podania podľa § 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z.

V podanom odvolaní žiadal žalovaný zastúpený Generálnou prokuratúrou SR, aby so zreteľom na gramatický výklad ust. § 4 ods.1, 2 zák. č. 514/2003 Z.z. o prerušení trestného stíhania, odmietnutí obžaloby, podmieneného zastavenia trestného stíhania, prípadne vydania trestného rozkazu, v súlade s § 243 ods.1 zák. č. 301/2005 Z.z. pri obžalobe podanej na súde a z hľadiska predbežného prejednanja obžaloby môže senát postúpiť vec inému súdu, inému orgánu, zastaviť trestné stíhanie, postúpiť vec samosudcovi, prípadne nariadiť hlavné pojednávanie, preto dospel k záveru, že išlo o prípravné konanie, ktoré bolo zákonné. Tri subjekty zodpovedajú za škodu vtedy a to Ministerstvo vnútra, GR SR a Ministerstvo spravodlivosti a to vtedy, ak súd prijme obžalobu (vytýči sa hlavné pojednávanie, prípadne vydá trestný rozkaz a to z dôvodu, že príslušný súd preskúmal podanú obžalobu...). Odkázal na judikatúru, najmä na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici 17Co/11/2010 a iné (napr. 16Co/121/2011 zo 21.7.2011). Ak teda Okresný súd Košice II vec nesprávne právne posúdil napriek platnej a účinnej právnej úprave, konal v mene štátu s Generálnou prokuratúrou SR a nie s Ministerstvom spravodlivosti SR, preto uvedený subjekt nezodpovedá a žiadal zmeniť a žalobu zamietnuť. O.i. namietal aj ostatnú novelu zák. č. 514/2003 Z.z., kedy je sporné, ktorý orgán je oprávnený konať v mene Slovenskej republiky v prípade (účinné od 1.1.2013), ak titulom na náhradu škody je uznesenie o vznesení obvinenia.

Pre prípad, ak krajský súd nereflektuje na odvolanie a potvrdí napadnuté výroky rozsudky súdu prvého stupňa, žiadajú pripustiť dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku, lebo ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu z hľadiska procesu a to, či procesný zástupca žalovaného považuje otázku oprávnenosti konať v mene štátu s prihliadnutím na aplikáciu § 4 ods.1 a ods.2 zák. č. 514/2003 Z.z., keďže aplikačná prax jednotlivých súdov je rozdielna a nie je zjednocujúce stanovisko, ktoré by vyriešilo predmetný právny problém.

Odvolal sa aj žalobca, čo do výroku o trovách konania (nepripravená náhrada za porady) a žiadal výrok zmeniť a priznať aj tieto trovy konania.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadal právny zástupca žalobcu potvrdiť rozsudok ako vecne správny, nežiadal priznať trovy konania.

Podľa ust. § 4 ods.1 písm.f/ vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods.1, koná v mene štátu „generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní“. V prípade, že prokurátor podanú sťažnosť obvineného (poškodeného) proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietne a následne podá obžalobu príslušnému súdu, zakladá tým oprávnenie Generálnej prokuratúry SR konať za štát v následnom konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Z tohto hľadiska žalovaným namietaný vnútorný rozpor medzi tým, že uznesenie o vznesení obvinenia ako nezákonné rozhodnutie nevydal prokurátor, a preto nemohol priamo spôsobiť škodu je potrebné výkladom preklenúť tak, že prokurátor svojím aktívnym konaním, t.j. zamietnutím sťažnosti a podaním obžaloby, zachoval nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia, hoci mu právny poriadok dáva oprávnenie konať aj inak, napr. zastaviť trestné stíhanie alebo postúpiť vec; preto právna úprava nezakotvuje v ust. § 4 ods.1 písm.f/ zák. č. 514/2003 Z.z. ako kritérium na založenie oprávnenia Generálnej prokuratúry konať za štát v konaní o náhradu škody skutočnosť, že prokurátor nezákonné rozhodnutie vydal, ale že škodu spôsobil v trestnom konaní; k spôsobeniu škody v tomto prípade zo strany prokurátora nedochádza vydaním nezákonného rozhodnutia, ale tým, že nevyužívajúc svoju kompetenciu nezákonné rozhodnutie nezruší, trestné stíhanie obvineného nezastaví, nepostúpi vec, teda osvojí si závery nezákonného rozhodnutia a podá na základe nich obžalobu. Zákonodarca však kritéria založenia oprávnenia konať v jeho mene v konaní o náhradu škody spôsobenej týmto rozhodnutím s účinnosťou od 1.1.2013 stanovil jednoznačne v prospech Generálnej prokuratúry a bez ohľadu na skutočnosť, že nezákonné rozhodnutie nevydal priamo prokurátor (z rozsudku KS Banská Bystrica sp.zn. 17Co/984/2013, zo dňa 26.2.2014).

Žalobca bol právoplatným rozhodnutím súdu oslobodený spod obžaloby podanej prokurátorom. Trestné stíhanie pred súdmi sa koná na podklade obžaloby. Podľa ust. § 231 písm.a/ Tr.por. „Iba prokurátor je oprávnený v prípravnom konaní podať obžalobu“. Trestný poriadok síce obžalobu *expresis verbis* nedefinuje ako rozhodnutie, avšak právna doktrína definuje obžalobu ako rozhodnutie *sui generis*. Z logického výkladu musia obžalobu považovať za rozhodnutie, nakoľko iba na jej podklade sa začína samotné konanie pred súdom. Uvedené vyjadrenie aj zásada „*Nemo iudex sine actore* - Niet sudcu bez žalobcu“.

Rozhodujúcim kritériom z hľadiska určenia, ktorý z orgánov je v tom ktorom prípade orgánom konajúcim v mene štátu, je rozhodujúce, na ktorom z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (viď rozsudok NS SR, sp.zn. 3Cdo/194/2010 zo dňa 30.3.2011). Návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podal u žalovaného, teda na Generálnej prokuratúre SR dňa 19.6.2013.

Pasívne legitimovaným účastníkom konania v prejednávanej veci ako aj v obdobných prípadoch je vždy štát, teda Slovenská republika. Procesnými ustanoveniami je potom upravené, ktorý orgán štátu je oprávnený v tej ktorej veci v mene štátu konať, keď hmotnoprávne ustanovenia ustanovujú štát za zodpovedný subjekt, ktorý za podmienok ustanovených zákonom zodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci. Je absolútne neprijateľné, aby v právnom štáte dochádzalo k neustálemu negatívnemu kompetenčnému konfliktu jednotlivých orgánov konajúcich na úseku trestného konania, keď ani jeden z príslušných orgánov nedokáže vzájomne jednoznačne vyriešiť otázku, ktorý z nich je príslušným orgánom oprávneným konať v mene štátu. „V prípade, ak žalujúca strana síce štátny orgán, ktorý má za štát konať, označí, ale uplatnený nárok do pôsobnosti tohto štátneho orgánu nepatrí, alebo označí subjekt, ktorý štátnym orgánom nie je, resp. nie je ani právnym subjektom, nejde o vadu návrhu ani o nedostatok podmienky konania. Z ust. § 21 ods.4 veta prvá O.s.p. vyplýva, že súd je povinný - bez zreteľa na označenie obsiahnuté v návrhu - zabezpečiť, aby za štát pred súdom konal ako štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu a konať len s takýmto oprávneným subjektom“ (z uznesenia NS SR sp.zn. 6Cdo/149/2011). Mali za to, že súd sa vysporiadal s námietkami odporcu a postupoval správne, keď viedol konanie s pôvodne označeným odporcom, resp. s orgánom, ktorý za odporcu konal. K odvolaniu pripojil navrhovateľ aj rozsudok KS Banská Bystrica zo 26.2.2014, sp.zn. 17Co/984/2013.

Odvolací súd postupom podľa § 214 ods.1 O.s.p. nariadil odvolacie pojednávanie, bez účasti a neprítomnosti žalovaného prejednal vec na odvolacom pojednávaní (§ 101 ods.2 a § 211 O.s.p.), preskúmal rozsudok podľa § 212 ods.1, 3 O.s.p. a zistil, že rozsudok je vecne správny a je treba súhlasiť s dôvodmi rozsudku v celom rozsahu podľa § 219 ods.1, 2 O.s.p., na čom nič nemenia ani skutočnosti uvedené v odvolaní a to aj vo výroku o náhrade trov konania.

Odvolací súd konštatuje, že so všetkými námietkami uvedenými v odvolaní žalovanej sa už vypořiadal súd prvého stupňa v dôvodoch rozhodnutia a netreba už k týmto nič dodať, lebo odvolací súd sa s týmito dôvodmi stotožňuje (účastníci nenavrhli nové dôkazy podľa § 120 ods.4 O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok podľa svojho § 1 upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovanie zákonov na čestné plnenie povinnosti a na úctu k právam iných osôb.

Podľa ustálenej súdnej praxe súd musí v odôvodnení rozhodnutia podľa § 157 ods.2 O.s.p. uviesť, pri každej jednotlivéj preukázanej skutočnosti (skutkových zistení) stručne a jasne uviesť, ako k tomu záveru dospel, teda z akých dôkazov podľa jeho názoru a záver, či vyplýva z vykonaných z vykonaných dôkazov, ako tieto dôkazy podľa § 132 - § 135 O.s.p. hodnotil a to najmä vtedy, ak šlo o dôkazy protichodné a prečo nevyhoveli všetkým návrhom účastníkov na vykonanie dôkazov, pričom svoj výklad musí prispôbiť konkrétnym okolnostiam v prejednávanej veci, najmä rozsahu dokazovania, a tieto preukázané skutočnosti, t.j. skutkové zistenia je potrebné premietnuť do záverov o skutkovom stave veci, ktorý stručne a výstižne vyjadruje podľa § 153 ods.1 O.s.p. a ktorý je rozhodujúci pre právne posúdenie.

Posúdením veci po právnej stránke treba pritom rozumieť výklad o tom, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal a ako ho prípadne vyložil, či a aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ustanovení vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bolo preto treba vec rozhodnúť.

Odvolací súd aj keď neboli v odvolaní označené vady konania posudzoval aj odvolací dôvod podľa § 205 ods.2 písm.b/ O.s.p., lebo podľa ustálenej súdnej praxe inými vadami, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, sú všetky vady prejavujúce sa v chybnom postupe súdu prvého stupňa pri dokazovaní, v nesprávnom posudzovaní procesných otázok, ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania, v chybnom poučovaní účastníkov a v ďalších nedostatkoch jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú

bez ďalšieho, ale iba vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vo všetkých výrokoch podľa názoru odvolacieho súdu je rozsudok vecne správny, jeho dôvody sú presvedčivé a odvolací súd na dôvažok dopĺňa dôvody rozsudku súdu prvého stupňa o ďalšie, ktoré považuje za primerané konštatovať:

Zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov ako aj rovnosť medzi účastníkmi vyplývajúca z § 18 O.s.p. znamená, že súd musel vychádzať z ustálenej súdnej praxe, avšak nie so zameraním na poškodenie práv žalobcu, ale so zameraním, aby pri eventuálnom preukázaní nároku jeho vec sa vyriešila rýchlo a na základe procesného postupu stanoveného OSP v súvislosti so zabezpečením výchovy na zachovávanie zákonov a na čestné plnenie povinnosti a na úctu k právam iných osôb. Podľa názoru odvolacieho súdu pripojený rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co/984/2013 reaguje aj na špecifickú procesnú otázku v odvolacích dôvodoch nastolenú, ktorú správne a zákonne vyriešil aj súd prvého stupňa. V podobnej veci (ide o iného žalobcu, avšak žalovaná je Slovenská republika, za ktorú konala Generálna prokuratúra SR so sídlom v Bratislave), so zreteľom na trestné konanie bol v uvedenom rozsudku prijatý logický záver, že zmena právnej úpravy účinného od 1.1.2013 v zák. č. 514/2003 Z.z., v súvislosti s § 21 ods.4 prvá veta O.s.p., podľa ktorej za štát pred súdom koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitným predpisom alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu, pričom pri absencii žiadneho prechodného ustanovenia, ktorý jej ustanovenia by sa mali aplikovať od okamihu ich účinnosti, teda od 1.1.2013 podľa zák. č. 412/2012 Z.z. znamená pri nezákonnom rozhodnutí z hľadiska posudzovania zodpovednosti; musí sa pri vznesení obvinenia, ktoré bolo vydané povereným príslušníkom policajného zboru, proti ktorému podanú sťažnosť prokurátor zamietol a podal obžalobu na príslušný súd, keďže poškodený podal žiadosť o prerokovanie nároku na náhradu škody štátnemu orgánu príslušnému podľa predpisov účinného do 31.12.2012, potom na základe uvedeného podľa názoru odvolacieho súdu je tiež s účinnosťou od 1.1.2013 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky procesne legitimovaná, pričom na tom nič nemení okolnosť, že právna úprava napriek presnému vymedzeniu kompetencie jednotlivých štátnych orgánov koná za štát aj po 1.1.2013 ponechala v účinnosti (okrem iných aj pre účely náhrady škody, ktorá vznikla v rámci trestného konania) možnosť založenia oprávnenia štátneho orgánu konáť v súdnom konaní za štát na základe toho, že sa na tento orgán obrátil poškodený so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku, lebo jedine príslušné ustanovenie podľa názoru odvolacieho súdu dopadá na prípady, kedy nie je možné príslušný (jeden konkrétny štátny orgán), štátny orgán, v ktorého pôsobnosti došlo ku škode, jednoznačne určiť podľa daných zákonných kritérií (pozri § 4 ods.1 písm.a/ až písm.l/ zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2013). Pre nesprávny úradný postup v trestnom konaní bola zákonne označená za Slovenskú republiku na strane žalovanej Generálnej prokuratúry.

V uvedenom súdnom konaní o náhradu škody v riešenej veci samozrejme škoda bola spôsobená v trestnom konaní, novela zákona v konaní o náhradu škody spôsobenej týmto rozhodnutím (prokurátor zamietol sťažnosť a podal obžalobu v oblasti verejnej moci), oprávnenie konáť v mene Slovenskej republiky jednoznačne bolo stanovené v prospech Generálnej prokuratúry bez ohľadu na skutočnosť, že nezákonné rozhodnutie mal vydať priamo iný orgán a nie prokurátor. Rozhodujúcim kritériom z hľadiska časového, kto má konáť v mene štátu je ten, na ktorom orgáne, z nich teda na Ministerstve spravodlivosti, na Ministerstve vnútra alebo Generálnej prokuratúre bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (argumentáciou rozsudku NS SR sp.zn. 3Cdo/194/2010 z 30.3.2011 stále platí). Náhradu škody podal žalobca u žalovaného 19.6.2013. Odvolací súd pripomína, že ak by aj nesprávne označil pri predbežnom prejednaní škody žalobca štátny orgán, ktorý má za štát konáť, alebo by tento štátny orgán už nebol právnym subjektom, nejde o vadu návrhu ani o nedostatok podmienky konania s poukazom na § 21 ods.4 veta prvá O.s.p., súd musí zabezpečiť, aby v súlade s osobitnými predpismi právnická osoba bola v konaní zastúpená, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu konáť za Slovenskú republiku a súd musí s oprávneným subjektom konáť (rozsudok NS SR 6Cdo/149/2011). Z uvedených dôvodov ani odvolací súd nepripustil dovolanie na otázku posúdenia, kto má konáť za Slovenskú republiku, prokurátor odmietol sťažnosť v trestnom konaní, preto v danej veci sa nejedná o titul náhrady škody vo vzťahu k iným príslušným orgánom Slovenskej republiky v rámci trestného konania pri uplatnení náhrady škody a nemožnosť konáť by znamenala odmietnutie spravodlivosti pre žalobcu, v takomto prípade aj zvýhodnené postavenie žalovanej pri procesnej zodpovednosti. Jednoznačne pasívne legitimovaný v konaní je štát SR, za ktorú koná bližšie určený orgán štátu, ktorý podal obžalobu.

Odvolaie žalobcu, čo do trov konania nie je opodstatnené.

Podľa § 238 ods.1, 2 O.s.p. odvolací súd nepripustil dovolanie proti svojmu rozsudku, keďže už po novele aplikovaného zákona nejde vo veci o rozhodnutie zásadného významu po právnej stránke.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté s poukazom na § 224 ods.1 a § 142 ods.1 O.s.p., pretože pri vyjadrení k odvolaniu žiadne trovy si úspešný žalobca neuplatnil a žalovaná na ich náhradu nemá právo ako neúspešná.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.